

Aile Hekimliği Uygulamasında Aile Sağlığı Elemanları

Yeliz YILDIZHAN
EBE/ASE

Aile Hekimliği Uygulaması ülkemiz ve bizler için yeni bir sistem olduğundan, aile sağlığı elemanları (ASE) olarak geçiş aşamasında herkes kadar bizler de umutlu, istekli, aynı zamanda tedirgindik. Sisteme geçildikten sonra işleri düzene sokmak için epeyce zorlandık. Kayıtsız gebe ve bebekleri tespit etmek, dağınık nüfusu toparlamak, saha çalışmalarını ve sağlık ocağından devralınan işleri birlikte yürütmek bir hayli çaba ve gayret sarfetmemizi gerektirdi. Devraldığımız kayıtlar yeterli ve düzenli değildi, eksik aşılar vardı.. Saha gezileri ve ev ziyaretleri yaparak bunları belli bir düzene sokmaya ve eksik aşıların tamamlanmasına çalıştık. Halihazırda kayıtsız gebe ve bebeğimiz kalmadı.

Aile hekimliği uygulamasına geçildiğinde, aile hekimlerinin oturacakları odadan, kullanacakları malzemelere kadar herşeyleri hazır, özenli ve olması gerektiği gibiydi.. Ama unutulmuş birşey vardı ki o da ASE'lerdi.. Her ne kadar sistemin adı aile hekimliği ise de, bir ekip işi olan ve olması gereken birinci basamak sağlık hizmetlerinin en önemli temel taşlarından biri durumundaki ASE'ler olarak ne kendimize ait odalarımız, ne yeterli malzemelerimiz, ne de hastalarımıza yeterli zaman ayıracak uygun mekanımız vardı. Halen küçük bir odada 4 ila 6 ASE birarada, gebe ve bebek izlemelerini, aşılama çalışmalarını ve aile planlaması hizmetlerini birlikte yürütmeye çalışıyoruz. Bu da zaman zaman hizmet kalitemizde ve hasta memnuniyetinde aksamalara sebebiyet veren ve bizleri de üzen bir durumdur.

Gerek sisteme geçişten önce ve gerekse halen yaşadığımız sorunlardan birisi de kadın-doğum uzmanı takibindeki gebelerimizle ilgilidir. Bazı gebelerimiz,

nasıl olsa kadın-doğum uzmanı tarafından izleniyorum, ayrıca aile sağlığı merkezine (ASM) gitmeme gerek yok düşüncesiyle ASM'lerimize gelmemekte ve gebe tespit ve takiplerimizde sırf bu nedenle aksamalar yaşanabilmektedir. Bazı kadın-doğum uzmanlarının gebelikte tetanoz aşısına gerek olmadığı yönündeki görüşleri de gebelerimizin aşı olmaktan çekinmelerine ve bizim onları ikna etmek için oldukça zaman harcamamıza yol açmaktadır. Doğum yapan gebelerimiz aile hekimliği bilgi sistemi (AHBS) tarafından bize uyarı şeklinde bildirilmektedir. Aynı şekilde kadın-doğum uzmanlarımız poliklinikten başvuran gebelerin sistem tarafından bize iletilmesi sağlanırsa onlardan haberdar olmamız ve takiplerini yapabilmemiz yönünde büyük bir destek sağlanmış olacaktır.

Tüm bu olumsuzluklara karşın sistemin bir çok olumlu yönü de bulunmaktadır. Bunların bizce en başında geleni hastalarımızla aramızda zamanla gelişen karşılıklı aidiyet ve güven duygusudur. Bize kayıtlı ve takip altında olan hastalarımız artık kolay ulaşılabilir, kaliteli, sürdürülebilir ve güvenilir bir sağlık hizmeti alabilmektedirler. Bizler de sürekli aynı hasta gurubuyla karşılaştığımız için, onların sağlık sorunlarına daha bir aşına şekilde yaklaşılabilme imkanını kazanmış durumdayız.

Sonuç olarak; birinci basamak sağlık hizmeti olan aile hekimliği sisteminin önemi ve amacının halkımız tarafından henüz yeterince anlaşılmış olmamasına rağmen, bu sistemin hem çalışanlar, hem de vatandaşlarımız için yararlı ve verimli bir sistem olmaya doğru yol aldığı düşüncesindeyiz.